

Rešerše – legislativní změny červenec 2025

Tento právní newsletter připravila pro vzdělávací centrum TSM, spol. s r. o., advokátní kancelář Valíček & Valíčková – renomovaný tým 30 odborníků se specializací na komplexní právní servis pro společnosti. Cílem tohoto pravidelného přehledu je přinášet účastníkům kurzů TSM aktuální a srozumitelně zpracované informace z oblasti legislativy, které jim pomohou lépe se orientovat v právním prostředí a udržet si profesní náskok.

Obsah

Občanské právo	1
Rodinné právo	6
Rodinné právo	8
Pracovní právo	13
Obchodní právo	14
Mezinárodní právo	15
Další případy	16

Občanské právo

Nájem dopravního prostředku, náhrada při poškození věci – rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 1685/2024, ze dne 29. 5. 2025

Právní věta

Při náhradě škody za pronájem náhradního dopravního prostředku po dopravní nehodě má poškozený nárok pouze na úhradu nájemného za dobu, po kterou bylo pronajaté vozidlo účelně využíváno k podnikání nebo jiné relevantní činnosti, přičemž sazba nájemného musí odpovídat přiměřené a obvyklé ceně za obdobný vůz v daném místě a čase; doba náhrady se nepřipisuje automaticky do doby opravy, ale posuzuje se konkrétně podle potřeby.

Skutkový stav

Žalobkyně RDS s.r.o. vlastnila obytný vůz, který byl poškozen a jeho oprava probíhala od října 2018 do července 2019, tedy přibližně 9 měsíců. Pro zajištění nepřerušovaného pokračování svého podnikání si žalobkyně pronajala náhradní obytný vůz srovnatelné kvality a velikosti. Celková doba pronájmu činila 274 dní, avšak náhradní vozidlo bylo skutečně využito pouze po dobu 38 dní. Soud přiznal náhradu nákladů na pronájem náhradního vozidla v přiměřené výši dle znaleckého posudku, ale pouze za dobu, kdy bylo vozidlo skutečně a účelně používáno, nikoli za celou dobu opravy poškozeného vozidla.

Klíčové závěry

Nárok na náhradu za pronájem náhradního vozidla je podmíněn jeho účelným a opodstatněným využitím, přičemž délka opravy poškozeného vozidla automaticky neurčuje dobu nároku. Žalobkyně musí prokázat skutečnou potřebu a využití náhradního vozidla, ideálně prostřednictvím

dokumentace, například knihy jízd. Náhradní vozidlo musí kvalitativně a účelově odpovídat poškozenému vozidlu, aby splňovalo potřeby provozu. Sazba nájemného musí být přiměřená, což lze podložit znaleckým posudkem nebo tržními cenami. Při sporných nárocích je klíčová objektivní dokumentace využití vozidla pro posouzení jeho účelnosti a rozsahu.

Dostupné zde

https://rozhodnuti.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/2EF2CA5EC2125DA0C1258CC0004D0ADC?openDocument&Highlight=0,null,

Smluvní pokuta a moderační právo soudu – rozsudek nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 767/2024 ze dne 22. 5. 2025

Právní věta

Návrh dlužníka na snížení (moderaci) smluvní pokuty podle § 2051 občanského zákoníku může být vznesen i v odvolacím řízení. Odvolací soud však může k tomuto návrhu přihlídnout a pokutu snížit pouze tehdy, pokud potřebné skutkové okolnosti k posouzení přiměřenosti nároku již vyplynuly ze skutkového stavu zjištěného před soudem prvního stupně; není přípustné provádět v odvolacím řízení pro tento účel nové důkazy nebo tvrdit nové skutečnosti, pokud by to znamenalo nepřípustné rozšíření dokazování (zásada neúplné apelace). Břemeno tvrzení a důkazní k prokázání nepřiměřenosti nároku na smluvní pokutu nese dlužník.

Skutkový stav

Žalobce se domáhal na žalované zaplacení částky 195 200 Kč s příslušenstvím, zahrnující dlužnou částku 3 000 Kč za užívání soukromé přístupové cesty na základě smlouvy z 9. 5. 2020, smluvní pokutu 191 000 Kč za prodlení s úhradou od 4. 8. 2021 do 22. 8. 2022 a náhradu nákladů 1 200 Kč. Žalovaná nárok neuznala, tvrdila, že cesta je veřejně přístupná, a až v odvolacím řízení vznesla námitku nepřiměřenosti pokuty. Okresní soud v Pardubicích přiznal žalobci 194 000 Kč, zamítl nárok na 1 200 Kč a rozhodl o nákladech řízení. Krajský soud v Hradci Králové částku snížil na 8 730 Kč, zamítl zbytek žaloby a změnil rozhodnutí o nákladech, neboť shledal pokutu nepřiměřenou vzhledem k hodnotě zajišťované povinnosti (3 000 Kč ročně). Žalobce podal dovolání, namítaje nesprávné právní posouzení a porušení spravedlivého procesu.

Klíčové závěry

Odvolací soud nemůže moderovat smluvní pokutu na základě nově vznesených námitek v odvolání, pokud tyto námitky nevyplynají ze skutkových okolností a důkazů projednaných v prvním stupni řízení. Dlužník je povinen aktivně hájit přiměřenost smluvní pokuty již od počátku řízení před soudem prvního stupně, jinak ztrácí možnost úspěšně žádat o její moderaci v odvolacím řízení. Tím je zdůrazněna nutnost včasného a důsledného uplatňování námitek k zajištění možnosti přezkumu smluvní pokuty ve vyšší instanci.

Dostupné zde

https://rozhodnuti.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/39C3D4760D1E5E60C1258CBC004D3D26?openDocument&Highlight=0,null,

Bezdůvodné obohacení za nevyklizené nemovitosti – rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 26 Cdo 432/2025 ze dne 18. 6. 2025

Právní věta

Žalovaný je povinen poskytnout náhradu hodnoty bezdůvodného obohacení za užívání pozemků, pokud je nezbytné vyklidit pozemky podle pravomocného a vykonatelného exekučního titulu a užívání trvá i poté, co soudní exekutor provedl soupis movitých věcí na pozemcích a ponechal je na místě, pokud tyto věci nebyly skutečně odstraněny nebo odvezeny. Vyklizení pozemků není považováno za dokončené pouze odevzdáním klíčů exekutorovi a sepsáním soupisu movitých věcí, ale až jejich fyzickým odstraněním.

Skutkový stav

Žalobkyně Vimbau s.r.o., vlastník pozemků, podala žalobu proti žalované SILMET HP, a.s., která na těchto pozemcích provozovala mobilní prodejnu tvořenou čtyřmi buňkami. Žalobkyně požadovala náhradu za bezdůvodné obohacení za užívání pozemků od 1. 4. 2022 do 8. 9. 2022, včetně období po zahájení exekuce vyklizení pozemků dne 19. 7. 2022. V tento den soudní exekutor provedl soupis movitých věcí a převzal klíče od prodejny, avšak movité věci zůstaly na pozemcích až do dražby dne 9. 9. 2022. Žalovaná tvrdila, že užívání pozemků skončilo odevzdáním klíčů a sepsáním soupisu věcí k 19. 7. 2022, ale soudy nižších stupňů i Nejvyšší soud shodně konstatovaly, že pozemky byly užívány až do fyzického odstranění věcí při dražbě.

Klíčové závěry

Nejvyšší soud potvrdil, že žalovaný je povinen uhradit náhradu za bezdůvodné obohacení za užívání pozemků, pokud tyto nadále užívá i po sepsání movitých věcí soudním exekutorem, dokud nejsou fyzicky odstraněny, a to na základě pravomocného a vykonatelného exekučního titulu. Vyklizení pozemků není dokončeno pouhým odevzdáním klíčů a sepsáním soupisu, ale vyžaduje skutečné fyzické odstranění movitých věcí. V daném případě tedy žalovaná nesplnila povinnost vyklizení pozemků k 19. 7. 2022, jak tvrdila, a povinnost uhradit náhradu za bezdůvodné obohacení trvala až do 8. 9. 2022, kdy došlo k fyzickému odstranění věcí při dražbě.

Dostupné zde

https://rozhodnuti.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/6B15086B615F5AC7C1258CCB004D223E?openDocument&Highlight=0,null,

Zajištění dluhu a hromadná věc – rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 ICdo 11/2025 ze dne 23. 6. 2025

Právní věta

Pro vznik zástavního práva k movité věci podle § 1767 odst. 1 občanského zákoníku není rozhodující, že zástavní smlouva nebyla uzavřena přímo s věřitelem, pokud ve vztahu mezi stranami existuje právní návaznost a zajištění dluhu bylo sjednáno účelně a jednoznačně. Zástavní právo lze tedy považovat za vzniklé a účinné i v prospěch třetí osoby, která disponuje majetkovým zajištěním na základě souvisejících smluvních vztahů. Rozsah a pořadí pohledávek zajištěných zástavním právem musí být určeno v insolvenčním řízení s přihlédnutím ke všem relevantním smluvním dohodám a jejich ekonomickému účelu. Rozhodnutí zdůrazňuje princip účelnosti právních jednání a ekonomickou souvislost smluv uzavřených mezi různými subjekty, jež směřují k zabezpečení pohledávek.

Skutkový stav

Žalobkyně CELIO a.s. se u Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci domáhala určení, že její pohledávky z titulu plnění dle smlouvy o poskytování záloh na zpracování materiálu ze dne 5. 8. 2020, přihlášené do insolvenčního řízení dlužnice Plastic One a.s. jako pohledávky č. P200/1 (2 000 000 Kč), P200/2 (1 400 000 Kč) a P200/3 (1 000 000 Kč), jsou zajištěny zástavním právem k movité věci „technologie – recyklace komunálního odpadu“. Žalovaná, insolvenční správce Lechovský & Backa, v.o.s., pohledávky co do pořadí popřela, tvrdíc, že zástavní smlouva uzavřená mezi dlužnicí a Purum s.r.o. je pro neurčitost předmětu zástavy neplatná a zástavní právo nevzniklo. Žalobkyně argumentovala, že zástavní smlouva, navzdory tomu, že není její smluvní stranou, zajišťuje její pohledávky, a movité věci byly dostatečně identifikovány. Soud prvního stupně žalobu zamítl, avšak Vrchní soud v Olomouci žalobě vyhověl, což vedlo k dovolání žalované k Nejvyššímu soudu.

Klíčové závěry

Nejvyšší soud zrušil část rozsudku Vrchního soudu v Olomouci, která určila, že pohledávky žalobkyně jsou zajištěny zástavním právem k „technologii – recyklace komunálního odpadu“, pro nedostatečnou určitost vymezení předmětu zástavy a absence zápisu zástavní smlouvy do rejstříku zástav, jak vyžaduje § 1319 odst. 2 občanského zákoníku pro hromadné věci. Odvolací soud opomenul řádně aplikovat pravidla výkladu právního jednání dle § 555 a § 556 o.z., aby zjistil úmysl smluvních stran. Nicméně soud potvrdil, že zástavní smlouva může zajistit pohledávky třetí osoby (žalobkyně) dle § 1767 o.z., pokud je záměr stran patrný z komplexu smluv. Věc byla vrácena k dalšímu řízení, přičemž odvolací soud je vázán právním názorem Nejvyššího soudu, že zástavní právo k hromadné věci vyžaduje zápis do rejstříku zástav a dostatečnou určitost předmětu zástavy.

Dostupné zde

https://rozhodnuti.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/4FED0E1B68FEB2D5C1258CCE004D3C48?openDocument&Highlight=0,null,

Pravidlo „úroky jen do výše jistiny“ platí i pro prodlení

Pravidlo „ultra duplum“ znamená, že věřitel, který bez rozumného důvodu otálí s vymáháním dluhu tak dlouho, až se úroky z prodlení a jiné úroky dostanou na výši původní jistiny dluhu, ztrácí právo požadovat úroky nad rámec této jistiny. Toto pravidlo platí do doby podání žaloby u soudu, po jejím podání může věřitel úroky navyšovat bez omezení. Nejvyšší soud ČR ve svém nedávném rozhodnutí potvrdil, že toto omezení se vztahuje nejen na smluvní úroky, ale i na úroky z prodlení, čímž posílil ochranu dlužníků před nekonečným a nepřiměřeným narůstáním dluhu. Rozumný důvod pro otálení s vymáháním dluhu soudy vidí velmi přísně, například nedostatek peněz na soudní poplatky není omluvou. Pro věřitele tak pravidlo znamená nutnost aktivního a včasného vymáhání pohledávek, aby nepřišli o nárok na úroky přesahující jistinu.

Dostupné zde

<https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/uroky-z-prodleni-jen-do-vyse-jistiny-co-znamenapro-vas-dluh>

Rodinné právo

Senát schválil novelu o. z. zjednodušující rozvod a úpravu péče o děti

Hlavní body novely:

- Sloučení rozvodového a opatrovnického řízení
 - Sloučit řízení bude možné v případě, že se rodiče shodnou.
- Částečné zrušení povinnosti soudu zjišťovat příčinu rozvratu manželství
 - V případě, že dojde ke shodě manželů, tak soud nebude povinen zkoumat existenci rozvratu manželství
 - Povinnost zjišťovat příčinu rozvratu zůstává v situaci, kdy manžel, který návrh na rozvod nepodal, bude trvat na jeho zamítnutí pro rozpor se svým zájmem či pro mimořádné okolnosti svědčící pro zachování manželství.
- Částečné zrušení povinnosti zastoupení dítěte kolizním opatrovníkem
 - Zastoupení dítěte kolizním opatrovníkem už ale nebude být povinné, jestliže soud neshledá střet mezi zájmy rodičů a dětí
 - Ovšem nadále bude platit, že pokud se manželé chtějí rozvést, bude muset o poměrech dítěte po rozvodu nejprve rozhodnout soud, a to rovněž v případě rozvodu smluveného.
- Ustanovení zákonné povinnosti rodičů zajistit dětem výchovu bez tělesného trestání a duševního strádání
- Změna v terminologii péče o dítě
 - Předloha rovněž ruší rozlišování druhů péče o dítě na společnou, střídavou a péči jednoho rodiče.
 - Nerozlišovaly by se tak ani termíny rezidentní a nerezidentní rodič
 - Výživné bude možné nařídit i při rovnocenné péči, pokud o to rodiče požádají
- Postoupení pohledávky na dlužných alimentech a zvýšení úroků
 - Novela uzákoní možnost postoupení pohledávky na dlužných alimentech za sto procent jistiny
 - úhrada bude výhradně bankovním převodem.
 - Zvýší se také úrok z prodlení u dlužného výživného

Dostupné na: advokatnidenik.cz

[Text novely](#)

Novela zákona o veřejném ochránci práv – vznik funkce dětského ombudsmana

Dnem 1. července 2025 nabyla účinnosti novela zákona o veřejném ochránci práv, publikovaná ve Sbírce zákonů pod č. 77/2025 Sb., která v České republice poprvé zavádí institut dětského ombudsmana jako samostatné nezávislé instituce působící při Kanceláři veřejného ochránce práv. Česká republika tím naplňuje svou povinnost vůči Úmluvě o právech dítěte a reaguje na opakovaná doporučení Výboru OSN pro práva dítěte.

Úkolem dětského ombudsmana bude dohlížet na dodržování práv dětí ve veřejné i institucionální sféře, a to především prostřednictvím vyřizování stížností, osvětové činnosti a také nově přiznaného oprávnění vstupovat v pozici vedlejšího účastníka do některých specifických soudních řízení, zejména opatrovnických. Pravomoci dětského ochránce práv budou zaměřeny na nejzávažnější porušení dětských práv, jejichž počet lze podle předkladatele zákona odhadnout v nižších desítkách případů ročně.

Novela zavádí tzv. multi-ombudsmanský model, kdy vedle veřejného ochránce práv bude působit dětský ombudsman, přičemž oba budou mít společného zástupce. Do volby Sněmovnou vykonává agendu dětského ombudsmana zástupce veřejného ochránce práv JUDr. Vít Alexander Schorm.

Funkci dětského ombudsmana bude moci vykonávat osoba starší 35 let s právnickým vzděláním, která se v posledních deseti letech nejméně polovinu doby věnovala ochraně nebo prosazování práv dětí. Nově bude možné do této funkce nominovat také soudce, především s praxí v opatrovnické agendě.

Cílem novely je zásadně posílit ochranu práv dětí v České republice, zejména v případech domácího násilí, institucionálního pochybení či systémových selhání veřejné moci. Vzniku nové instituce předcházela dlouhodobá expertní práce mezíresortní pracovní skupiny, na jejímž složení se podílely například bývalá a současná zmocněnkyně pro lidská práva, poslankyně, senátorky i zástupci akademické sféry a veřejnosti.

Odkaz: <https://advokatnidenik.cz/2025/07/01/v-cesku-zacina-pusobit-detsky-ombudsman/>

Styk s dítětem jako právo i povinnost rodiče Styk s dítětem jako právo i povinnost rodiče, článek ze dne 22.07.2025

nález Ústavního soudu ze dne 21.5.2025, sp. zn. II. ÚS 2423/24

Ústavní soud se neztotožnil s názory obecných soudů, že soudním rozhodnutím není možné stanovit povinnost rodiče stýkat se s dítětem z důvodů, že nelze nařídít výkon rozhodnutí. Ústavní soud souhlasí se stěžovatelkou, že obecně není vyloučen soudní výkon i takového rozhodnutí, jehož obsahem je určení toho, kdy a jak se má rodič s nezletilým dítětem stýkat, neboť k opačnému řešení neshledává žádný legitimní důvod. Zároveň, již samotné rozhodnutí o právu a povinnosti rodiče stýkat se s nezletilým dítětem působí (samo o sobě) motivačně pro řádný (dobrovolný) výkon povinnosti styku. V rámci nuceného výkonu rozhodnutí je pak představitelné využít ukládání odpovídajících pokut. Mimo to je třeba vzít v úvahu, že rodič, který si dítě nepřevzme, je vůči pečujícímu rodiči povinen k náhradě újmy (např. zmařené výdaje na plánovaný „volný čas“ pečujícího rodiče).

Závěr obecných soudů, které zamítly stěžovatelčin návrh na změnu úpravy styku otce s nezletilými pouze na základě obecného argumentu, že povinnost státu zajistit právo dítěte na styk je však třeba chápat pouze jako vytvoření podmínek pro rodiče ke styku, tedy oprávnění se s nezletilými stýkat, nikoliv zajištění povinnosti ke styku, tak nemůže obstát.

Dostupné na: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/styk-s-ditem-jako-pravo-i-povinnost-rodice>

Rodinné právo

Senát dne 3.7. 2025 schválil novelu zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, která je též nazývána jako „lex Anička“

Účinnost novely od 1.1. 2026

Iniciátorem této reformy byla kauza, kdy soud jen s podmínkou potrestal muže, jenž dlouhodobě znásilňoval nevlastní dceru. Novela si tak klade za cíl posílit odbornou kvalifikaci soudců, zejména v případech domácího a sexualizovaného násilí

Hlavní body novely:

- Od ledna 2026 bude každý soudce povinen každé tři roky sestavit individuální vzdělávací plán a předložit ho předsedovi soudu.
 - Předseda není povinen plán schválit – soudce mu je povinen plán pouze předložit
 - Metodickou pomoc při tvorbě plánu bude soudcům poskytovat Justiční akademie
- Prodloužení lhůty u kárných provinění soudců a státních zástupců o dva roky
 - Došlo tak o prodloužení lhůty ze tří let na pět let
- Úprava dočasného přidělení soudce NSS k Ministerstvu spravedlnosti a upřesnění postupu rušení přísedících u soudu
- Ochrana osobních dat při zápisech do katastru nemovitostí na základě rozsudku
 - Soudy budou zasílat katastru jen výpisy z rozsudků s potřebnými údaji, nikoli celé rozsudky

[Internetový článek o novele](#)

[Text novely](#)

Nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2375/24

Právo na informace ze skončeného trestního řízení

Protokol o výsledku obviněného není "informace o rozhodovací činnosti soudů", kterou by nebylo možno poskytnout

Právní věta:

Právo stěžovatele na informace podle čl. 17 odst. 1 a 5 Listiny je porušeno, jestliže povinný subjekt podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím neposkytl stěžovateli dokument na základě neústavního (extenzivního) výkladu § 11 odst. 4 písm. b) téhož zákona. V souladu s konstantní judikaturou Ústavního soudu povinný subjekt i při aplikaci zákonné výluky musí současně zvažovat, zda zákonná ochrana těmito údaji stanovená je v konkrétním případě skutečně proporcionální z hlediska nezbytného omezení práva na přístup k informacím.

Stěžovatel v roce 2018 požádal Obvodní soud pro Prahu 5 o poskytnutí informací ze skončeného trestního řízení proti již zesnulému obviněnému, konkrétně chtěl kopie devíti dokumentů. Soud

jeho žádost nejprve částečně odmítl, ministerstvo spravedlnosti rozhodnutí opakovaně rušilo a vracelo k novému projednání. Nakonec soud poskytl dva dokumenty, šest dalších v anonymizované podobě, ale odmítl vydat protokol o výsledku obviněného před soudcem s odkazem na výluky podle § 11 odst. 4 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím, která se týká rozhodovací činnosti soudů.

Stěžovatel se proti neposkytnutí protokolu odvolal, ale ministerstvo jeho odvolání zamítlo. Městský soud v Praze i Nejvyšší správní soud mu rovněž nevyhověly, když protokol o výsledku považovaly za součást rozhodovací činnosti soudu, na kterou se vztahuje výlučka z poskytování informací. Nejvyšší správní soud navíc konstatoval, že jiné výluky, které by chránily probíhající řízení nebo práva třetích osob, zde nejsou relevantní, protože řízení již skončilo.

Stěžovatel se následně obrátil na Ústavní soud, kde namítal, že protokol o výsledku není informací o rozhodovací činnosti soudu, a proto by mu měl být poskytnut. Ústavní soud rozhodnutí správních soudů zrušil s tím, že zákonnou výlukou lze aplikovat jen v nezbytných případech, kdy je to skutečně nutné k ochraně jiných práv nebo hodnot. V tomto případě soudy podle Ústavního soudu neposkytly dostatečně legitimní důvod pro tak zásadní omezení práva na informace a jejich rozhodnutí proto porušila právo stěžovatele na informace podle Listiny základních práv a svobod. Příklad se nyní vrací před Městský soud v Praze.

Ústavní soud tak stanovil, že **protokol o výsledku obviněného není informací o rozhodovací činnosti soudu**, kterou by nebylo možné poskytnout podle zákona o svobodném přístupu k informacím, a povinný subjekt musí vždy zvažovat proporcionalitu omezení práva na informace v konkrétním případě.

Dostupné na: <https://www.pravniprostor.cz/judikatura/spravni-pravo/pravo-na-informace-ze-skonceneho-trestniho-řízení>

usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 8. 2023, sp. zn. 1 To 66/2023, uveřejněné pod číslem 30/2025 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Nutná obhajoba, Obnova řízení, Vyloučení soudce

Datum rozhodnutí: 24. 8. 2023

Zveřejněno na webu: 16. 7. 2025

Právní věta: Nutná obhajoba, Obnova řízení § 36a odst. 2, § 282 a násl. tr. ř. I. Je-li dán některý z důvodů nutné obhajoby podle § 36a odst. 2 písm. a) až d) tr. ř., musí mít obviněný obhájce již od počátku řízení o návrhu na povolení obnovy řízení, pokud se ho podle § 36b odst. 1 tr. ř. nevzdal. Provedení obnovovacího řízení bez splnění této podmínky je vadou odůvodňující zrušení rozhodnutí v něm vydaného. Vyloučení soudce, Obnova řízení § 30 odst. 2, 4 tr. ř., § 282 a násl. tr. ř. II. Z rozhodování o návrhu na povolení obnovy řízení je podle § 30 odst. 2, 4 tr. ř. vyloučen i soudce, který v původním trestním řízení v téže věci rozhodoval před podáním obžaloby nebo návrhu na schválení dohody o vině a trestu o vazbě obviněného.

Dostupné na:

https://rozhodnuti.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/7D526E187CFF129DC1258CCA002A4A65?openDocument&Highlight=0,null,

usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 16. 1. 2024, sp. zn. 1 Ntd 1/2024, uveřejněné pod číslem 25/2025 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část trestní

Jednočinný souběh, Násilí proti úřední osobě, Těžké ublížení na zdraví

Datum rozhodnutí: 16. 1. 2024

Zveřejněno na webu: 3. 7. 2025

Právní věta: Jednočinný souběh zvláště závažných zločinů těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1, odst. 2 písm. g) tr. zákoníku a násilí proti úřední osobě podle § 325 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku není vyloučen.

Dostupné na:

https://rozhodnuti.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/F138164F44555B4EC1258C81001D2FBB?openDocument&Highlight=0,null,

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), a další související zákony

Novela redefinuje podmínky pro ukládání peněžitého trestu a upravuje parametry některých dalších druhů alternativních trestů, reaguje na nežádoucí situaci kumulace trestů, přistupuje ke snížení trestní represe a posiluje oportunní prvky v rámci přípravného řízení a restorativní prvky v rámci trestního řízení.

1. Alternativní tresty a jejich rozšíření

- Rozšiřuje se možnost ukládání peněžitých trestů, které nyní bude možné uložit za jakýkoli trestný čin, pokud to bude vhodné s ohledem na okolnosti a poměry pachatele. Dřívější omezení (například nutnost zjištěného motivu) se ruší.
- Nově bude možné fyzickým osobám uložit trest zákazu plnění veřejných zakázek, účasti ve veřejné soutěži a zákaz přijímání dotací nebo subvencí; dosud to bylo možné jen právníkům osobám.
- U podmíněného odsouzení (i s dohledem) a podmíněného propuštění soudce nově může uložit povinnost vykonat osobně a bezplatně práce ve prospěch poskytovatele obecně prospěšných prací, což umožní větší individualizaci trestu.
- Zůstává možnost ukládat obecně prospěšné práce, domácí vězení nebo peněžitě tresty, přičemž peněžitě tresty lze kombinovat s jinými tresty.

2. Změny v trestní represi a trestních sazbách

- Snižuje se trestní postih méně závažných majetkových činů, zejména se značně zmírňuje postih za recidivní krádež (snížení dolní i horní hranice sazby).

- Výrazné zmírnění postihu u trestného činu zanedbání povinné výživy: tento čin bude trestný jen tehdy, pokud by neplacení výživného mohlo oprávněnou osobu vydat v nebezpečí nouze ("tvrdá recidiva"); zbytek případů bude řešen pouze jako přestupek.
- U majetkové a hospodářské kriminality nově může být trest odnětí svobody stanoven i pod dolní hranici sazby za současného uložení peněžitého trestu.
- Snižuje se dolní trestní sazba za některé zvláště závažné drogové delikty (například výroba drog v organizované skupině).
- U verbálních trestných činů (schvalování a podněcování terorismu, šíření nenávisti apod., často přes internet) se zmírňují vysoké trestní sazby, které vedly k neproporcionálně přísnému postihu.

3. Kumulace trestů a jejich efektivita

- Soud nově může při ukládání trestu zohlednit nevykonané předchozí tresty a za splnění podmínek uložit nový trest pod dolní hranici zákonné trestní sazby, pokud celkový postih odpovídá účelu trestního řízení.
- Je umožněno opět ukládat krátkodobý nepodmíněný trest odnětí svobody trestním příkazem, což má usnadnit rychlou a přiměřenou reakci v některých případech.

4. Depenalizace měkkých drog a změny u přestupků

- Dochází k dekriminalizaci (depenalizaci) pěstování a přechovávání malého množství konopí pro osobní potřebu. Jsou jasně vymezeny hranice, kdy se ještě jedná pouze o přestupek, kdy už o trestný čin, a v malém množství do určitého limitu je pěstování konopí osobami staršími 21 let zcela legální.
- Přechovávání "měkkých drog" pro vlastní potřebu je nově postihováno výrazně mírněji, případně se stává beztrestným v určitých mezích.

5. Trestné činy s předsudečnou (nenávistnou) pohnutkou

- Rozšiřuje se katalog okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby: nově bude k přitěžující předsudečné ("nenávistné") pohnutce přihlíženo nejen při útocích z důvodu rasy či etnicity, ale i věku, zdravotního postižení, sexuální orientace, pohlaví nebo příslušnosti k určité sociální skupině.
- Cílem je zajistit rovnocennou ochranu všech marginalizovaných skupin obyvatel před násilím z předsudečných důvodů.

6. Nové skutkové podstaty a úpravy v oblasti státní bezpečnosti a ochrany osobnosti

- Zakotvuje se nový trestný čin "zneužití identity k výrobě pornografie a její šíření" (postih tzv. deepfake pornografie bez souhlasu zobrazených osob).
- Zavádí se trestný čin "činnost pro cizí moc", který rozšiřuje legální rámec ochrany republiky před cizími zpravodajskými aktivitami a umožňuje postih nových forem kolaborace s cizí mocí, nejen v případě předávání utajovaných informací.
- Rozšiřuje se možnost použití odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu i pro nové skutkové podstaty.

7. Restorativní justice a opatření k prevenci recidivy

- Legislativní základy pro větší uplatňování restorativní justice: posílení možností mediace a narovnání mezi pachatelem a obětí, čímž se oběti dostává větší satisfakce a podporuje se návrat pachatele do společnosti bez opětovného páchání trestné činnosti.
- Usnadňuje se využití institutu narovnání, kde se klade důraz na vyrovnaní s poškozeným bez nutnosti pokračovat v trestním řízení.

8. Ochrana základních práv, eliminace diskriminace

- Novela deklaruje soulad s ústavním pořádkem i předpisy Evropské unie v oblasti ochrany základních lidských práv, práv na spravedlivý proces, ochrany soukromí i zákazem diskriminace.
- Explicitně je řešen vliv na rovnost mužů a žen a další skupiny z pohledu antidiskriminačních předpisů – novela nemá žádné negativní dopady na rovnost.

9. Dopady na vězeňskou populaci a státní rozpočet

- Očekává se postupné snížení počtu vězněných osob díky depenalizaci lehčích činů, širšímu ukládání alternativních trestů a mírnějším trestním sazbám.
- Předpokládané snížení nákladů na vězeňskou službu a justici; implementační náklady budou jednorázově v řádu nižších milionů korun hlavně na úpravy systémů a statistiky.
- Administrativní, personální i rozpočtové dopady mají být zvládnuty v rámci stávajících limitů resortů.

Pracovní právo

Zvýšení důchodového věku a vymezení rizikové práce obstály před Ústavním soudem (Pl. ÚS 11/25)

Plénium Ústavního soudu zamítlo návrh skupiny 71 poslanců na zrušení zákona č. 417/2024 Sb., který mimo jiné zvyšuje hranici odchodu do důchodu na 67 let. Soud sice konstatoval porušení § 66 odst. 1 jednacího řádu Poslanecké sněmovny kvůli ukončení rozprav, avšak uzavřel, že šlo o přiměřený zásah na ochranu principu rozhodování většiny. Zároveň znovu apeloval na reformu jednacího řádu tak, aby lépe vyvažoval práva většiny a menšiny.

Věcně soud potvrdil, že sociální práva jsou zákonem konkretizovaná a přezkum jejich úpravy je zdrženlivý. Zvýšení důchodového věku nepovažoval za excesivní zásah do práva na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří. Směřuje k udržitelnosti systému a je racionální reakcí na demografický vývoj. Vymezení úlevy pouze pro pracovníky ve čtvrté kategorii rizikových prací je projevem politického uvážení zákonodárce. Účelem je snížit budoucí deficity důchodového účtu a zachovat rovnováhu veřejných financí.

Napadená úprava podle soudu neodporuje mezinárodním závazkům. Požadavky Úmluvy Mezinárodní organizace práce č. 128 i Evropského zákoníku sociálního zabezpečení na případné zvýšení důchodového věku byly splněny, protože vláda doložila demografická a ekonomická data a podíl populace ve věku 67 a více let převyšuje požadovanou hranici. Při věku 67 let činí poměr skupiny 67+ ke skupině 15–66 let 28 procent. I z toho důvodu Ústavní soud shledal právní úpravu slučitelnou s mezinárodními standardy.

Obchodní právo

Vliv přepracování zprávy o vztazích na jmenování znalce – usnesení

Nejvyššího soudu sp. zn. 27 Cdo 2745/2024 ze dne 19. 6. 2025

„Vážné důvody“ pro jmenování znalce podle § 85 odst. 1 z. o. k. jsou dány zejména tehdy, je-li zpráva o vztazích prokazatelně neúplná, nepřezkoumatelná či nepravdivá; společník musí tyto objektivní nedostatky tvrdit a doložit. Pokud ovládaná osoba zprávu za dané období pochybeními trpí, může ji (i po uložení do sbírky listin či po projednání valnou hromadou) přepracovat, opravit či doplnit. Soud pak při posouzení existence „vážných důvodů“ musí zohlednit nejen původní verzi, ale i všechny relevantní opravy a doplnění učiněné do vyhlášení rozhodnutí. Byly-li jimi odstraněny společníkem tvrzené a osvědčené objektivní vady, „vážné důvody“ k přezkumu znalcem odpadají. Jmenování znalce k přezkumu původní (již opravené) zprávy by bylo formalistické a vedlo by k neúčelným nákladům. Nejvyšší soud proto zrušil usnesení Vrchního soudu v Olomouci a věc mu vrátil k dalšímu řízení; jeho právní názor je závazný.

Dostupné na:

https://profipravo.cz/index.php?page=article&id_category=10&id_article=266199&csum=7c2b1c07

Mezinárodní právo

Evropský soud pro lidská práva rozhodl, že za sestřelením MH17 stojí Rusko

Skutkový základ: ESLP rozhodoval o žalobách podaných Ukrajinou a Nizozemskem, týkajících se porušení lidských práv v souvislosti s ruskou vojenskou činností na Ukrajině od roku 2014, včetně sestřelení civilního letu MH17 (Malaysian Airlines) dne 17. 7. 2014.

Rozhodnutí:

Rusko bylo shledáno odpovědným za četná porušení Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, mj. za:

- Sestřelení letu MH17 (poprvé potvrzeno mezinárodním soudem)
- Popravy civilistů a zajatců, mučení, nucení vysídlení
- Drancování, ničení a nezákonné vyvlastňování na okupovaných územích,
- Nedovolené přemístění ukrajinských dětí do Ruska

ESLP konstatoval, že oblasti východní Ukrajiny ovládané proruskými separatisty byly pod efektivní kontrolou Ruské federace

Soud vyzval Rusko, aby:

- Okamžitě propustilo všechny osoby zadržované na okupovaných územích
- Spolupracovalo na zřízení mezinárodního mechanismu k identifikaci a návratu unesených dětí

Rozhodnutí má zejména symbolický a morální dopad, neboť Rusko ESLP neuznává. Přesto zůstává odpovědné za činy spáchané do září 2022

Další případy

ČNB zřejmě získá víc pravomocí při dohledu nad bankami

Cílem této novely je posílení pravomocí ČNB při dohledu nad bankami.

Hlavní body novely:

- Oznámení změn v orgánech bank
 - Banky budou dle předlohy muset předem hlásit ČNB plánované změny ve statutárních orgánech či dozorčí radě.
 - Zároveň budou muset poskytnout ČNB i nezbytné informace pro posouzení, zda dotyčná osoba splňuje zákonné podmínky pro výkon funkce a je pro ni odborně způsobilá. ČNB následně rozhodne, zda tato osoba může podle zákona do funkce nastoupit.
- Regulace poboček zahraničních bank
 - Novelou se upřesňují podmínky pro působení poboček bank z nečlenských zemí EU, zejména v oblasti kapitálového vybavení, které se odvíjí od velikosti aktiv a srovnatelnosti regulačního prostředí
- Zavedení ESG rizik
 - V návaznosti na požadavek evropské směrnice CRD VI požaduje zákon po dotyčných finančních institucích, aby do svých strategií a postupů zahrnuly environmentální a sociální rizika a rizika správy a řízení, tzv. ESG rizika
 - Zákon stanovuje definici těchto rizik
 - Nově bude také vyžadováno, aby instituce usilovaly o vyvážené zastoupení mužů a žen v řídicích orgánech, například stanovením cílového podílu
- Omezení střetu zájmů u dozoru ČNB
 - Dle novely budou muset zaměstnanci ČNB dohlízející na úvěrové instituce hlásit vlastnictví cenných papírů – cílem snížení rizika střetu zájmů.

*Podle Ministerstva financí, které návrh zákona předložilo, by úpravy měly posílit odolnost finančního sektoru v EU a zajistit lepší ochranu finanční stability. Účinnost zákona ministerstvo navrhuje **od ledna 2026***

Dostupné na: advokatnidenik.cz

Právo rozhodnout o vlastním odchodu ze života spadá pod základní práva – nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1254/24 ze dne 9. 7. 2025

Cílem této novely je posílení pravomocí ČNB při dohledu nad bankami.

Ústavní soud se ve svém červencovém nálezu zabýval ústavní stížností stěžovatele, který se u civilních soudů domáhal přivolení k zásahu do své integrity formou eutanazie. Třetí senát Ústavního soudu vymezil, že otázka rozhodování o konci vlastního života spadá do rozsahu základních práv, konkrétně práva na soukromí a ochrany tělesné a duševní integrity.

V posuzovaném případě však Ústavní soud neshledal porušení těchto práv. Zdůraznil, že stěžovatel se nenachází v terminálním stavu, jehož důsledkem by byla ztráta možnosti svobodné volby mezi životem a smrtí, ani nebyla jeho lidská důstojnost dotčena natolik, aby odůvodňovala výjimku z ústavní ochrany života. Ústavní soud připomněl, že možnost aktivního ukončení života za asistence

lékaře v českém právním řádu dosud není zakotvena a její případné zavedení je věcí zákonodárce. Právě ten má hledat rovnováhu mezi ochranou života a právem jednotlivce na sebeurčení.

Dostupné na: <https://www.usoud.cz/aktualne/ustavni-soud-se-v-nalezu-vyjadruje-k-pravnim-otazkam-eutanazie/>

Zpřísnění azylových a migračních pravidel

Senátní ústavně-právní výbor jednomyslně podpořil návrh novely azylového a cizineckého zákona, která má reagovat na aktuální bezpečnostní a kapacitní výzvy v oblasti migrace. Návrh vychází z migračního paktu EU a má za cíl zefektivnit řízení, omezit jeho zneužívání a posílit pravomoci státu vůči žadatelům o mezinárodní ochranu.

Klíčové změny:

- Zákaz žádostí o azyl po vyhoštění
 - Novela stanoví, že cizinec, který byl vyhoštěn, nesmí znovu žádat o azyl, a to ani v případě, že o vyhoštění rozhodl jiný členský stát EU
- Spojení řízení
 - Do jednoho řízení se sloučí rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany a rozhodnutí o návratu do země původu, čímž se má celý proces urychlit a zpřehlednit
- Zrychlení správních i soudních řízení
 - Ministerstvo vnitra i soudy budou muset rozhodovat ve zkrácených lhůtách. Týká se to i odvolacího řízení, které má být operativnější.

V souvislosti s narůstajícími problémy s opakovanými přestupky bude existovat možnost neprodloužení pobytu za opakované přestupky:

- Cizinci, kteří se třikrát ročně dopustí evidovaného přestupku (např. krádež, narušování veřejného pořádku, násilné chování), mohou ztratit nárok na pobyt.

Navrhovaná novela dále rozšiřuje pravomoci úřadů vůči žadatelům o azyl a zavádí nové nástroje k regulaci jejich pohybu a pobytu. Úřady budou moci určit konkrétní místo, kde musí žadatel pobývat, nebo mu přímo nařídít setrvání v azylovém zařízení. Současně dojde k omezení sociálních standardů – žadatelé budou mít nárok pouze na základní ubytování a stravu. Přístup na pracovní trh bude během azylového řízení výrazně omezen.

Novela rovněž stanoví povinnost podrobit se epidemiologickému vyšetření. Policie a správní orgány budou oprávněny používat informace z mobilních telefonů migrantů pro účely jejich identifikace. Žadatelé o azyl budou mít širší povinnosti vůči ministerstvu vnitra a policii, zejména pokud jde o rychlejší a přesnější předkládání požadovaných dokumentů a informací.

Dostupné na: advokatnidenik.cz

Zákon č. 234/2025 Sb. o volebních kampaních

Nový zákon sjednocuje a upravuje pravidla konání a financování volebních kampaní pro volby do Parlamentu České republiky, volbu prezidenta, volby do zastupitelstev krajů a obcí a volby do Evropského parlamentu. Kodifikuje dosavadní pravidla rozložena v pěti volebních zákonech do jednoho právního předpisu, přičemž zachovává jejich většinovou shodu, s výjimkou zákona o komunálních volbách. Současně posiluje působnost Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a hnutí v oblasti dohledu nad dodržováním těchto pravidel. Cílem je eliminovat obcházení pravidel, zvýšit digitalizaci při vykazování nákladů na kampaně a předejít vměšování cizích subjektů do jejich financování.

Zákon také reaguje na evropské nařízení 2024/900 o transparentnosti a cílení politické reklamy. Upravuje působnost správních orgánů a jejich spolupráci v této oblasti, zavádí registraci a rejstřík právních zástupců a stanovuje správní tresty za porušení nařízení. Tímto způsobem zajišťuje soulad české legislativy s evropskými požadavky a zvyšuje transparentnost politické reklamy, což je klíčové pro zajištění férovosti volebních procesů.

Doprovodný změnový zákon č. 235/2025 Sb. upravuje řadu souvisejících právních předpisů, včetně zákonů o volbách do Parlamentu, zastupitelstev krajů a obcí, Evropského parlamentu, volbě prezidenta či sdružování v politických stranách. Tento zákon nabývá účinnosti postupně od 16. 7. 2025 do 1. 1. 2026, což umožňuje plynulý přechod na novou právní úpravu. Celkově nová legislativa nepřináší koncepční změny, ale sjednocením a zpřesněním pravidel usiluje o větší transparentnost a efektivitu v oblasti volebních kampaní.

Ponižující zacházení vykonavatelů státní moci nelze omluvit neznalostí ani tolerancí nadřazených – nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1252/24 ze dne 10. 7. 2025

Ústavní soud dne 30. července 2025 zveřejnil nález, jímž vyhověl stížnosti vězenkyně připoutané příslušníky vězeňské služby na cca 3,5 hodiny pouty k okenní mříži. Takový postup porušil její právo na fyzickou integritu a ochranu před nelidským a ponižujícím zacházením (čl. 7 Listiny, čl. 3 Úmluvy). Soud zdůraznil, že nelidské a ponižující zacházení ze strany úředních osob ve služebním poměru nelze ospravedlnit ani neznalostí právních předpisů, ani „zvyklostmi“ či tolerancí vedení zařízení; poukaz krajského soudu na rozšířenou praxi ve věznici či údajný právní omyl nemůže vyloučit zavinění. Nález proto zrušil rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k novému posouzení.

V projednávané věci okresní soud uznal obžalované příslušníky vinnými ze zneužití pravomoci úřední osob. Krajský soud následně jednoho obžalovaného zprostil a u ostatních věc postoupil do kázeňského řízení s tím, že nebyla prokázána subjektivní stránka trestného činu. Ústavní soud vytkl krajskému soudu, že přehlédl ústavní rozměr věci, nedostatečně odůvodnil závěr o absenci zavinění a nevypořádal se s limity zákonného použití donucovacích prostředků (mj. překročení dvouhodinové hranice, použití „k uklidnění“ a jako sankce za verbální projevy). Úřední osoby mají zvláštní povinnost znát a dodržovat právní předpisy; odkaz na tolerovanou institucionální praxi proto nemůže ospravedlnit zásah do základních práv osoby zbavené svobody.

Valíček & Valíčková
advokátní kancelář, s.r.o.

Dostupné na: <https://advokatnidenik.cz/2025/07/31/us-k-ponizujicimu-zachazeni-jehoz-se-dopusti-vykonavatele-statni-moci/>

Zpracoval Backoffice team

červenec 2025

📍 nám. Svobody 18
602 00 Brno

📍 Václavské nám. 47
111 00 Praha

📍 Dukelská 12
682 01 Vyškov

📍 Petra Bezruče 2
664 91 Ivančice

☎ +420 770 685 603

✉ info@brno-advokatnikancelar.cz

🌐 www.brno-advokatnikancelar.cz

🌐 www.pracovni-pravo.cz